

บทที่ 2

กฎหมายคอมพิวเตอร์

ในยุคสมัยที่เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มีบทบาทในการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น การพัฒนาและการสร้างโปรแกรมที่หลากหลายไม่จะเป็นการทำงาน การศึกษา การค้าขาย หรือการให้บริการช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ซึ่งนับว่ามีประโยชน์อย่างมาก ทุกคนสามารถใช้งานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีได้อย่างเสรี แต่กระนั้นก็มีใช้ทุกคนที่จะใช้งานได้อย่างถูกต้องและถูกหลัก คุณธรรมจริยธรรมบางคนใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษา การทำงาน ทำการค้า แต่บางคนใช้คอมพิวเตอร์ในการกระทำความผิด ก่อกวน ลักลอบขโมยข้อมูล ดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลง สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น นั้นจึงนำมาซึ่งความน่าสนใจในการรับรู้เรื่องกฎหมาย เพื่อให้เกิดความตระหนักในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

ดังนั้นปฏิเสธไม่ได้เลยว่ากฎหมายที่ควรรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์นั้นจะเกี่ยวข้องกันอย่างแท้จริง การกำหนดมาตรการสำหรับการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ รูปแบบในการใช้งาน วิธีการใช้งานจึงต้องมีวิธีที่เข้าถึงอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นกฎเกณฑ์บังคับทางกฎหมายในการใช้คอมพิวเตอร์ให้ถูกต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

นอกจากผู้ใช้คอมพิวเตอร์จะต้องรู้กฎหมายและจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์อีกด้วย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษาในด้านของกฎหมายคอมพิวเตอร์ให้ถ่องแท้ จากภาพช่วยให้เข้าใจได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กฎหมายคอมพิวเตอร์

ที่มา: (pixabay, 2563)

กฎหมายคอมพิวเตอร์

กฎหมาย

กฎหมายมีความสำคัญต่อประชาชนในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันประชาชนต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ถ้าหากใครฝ่าฝืนก็ย่อมมีผลกระทบเกิดขึ้นต่อผู้นั้นอย่างแน่นอน ซึ่งเรียกว่าสภาพบังคับทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของกฎหมาย กฎหมายคอมพิวเตอร์ และกฎหมายอินเทอร์เน็ตไว้ดังนี้

กฎหมาย หมายถึง บรรดาคำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐหรือประเทศที่ใช้บังคับความประพฤติทั้งหลายของบุคคล อันเกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างกัน ถ้าใครฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะต้องมีความผิดและถูกลงโทษ ในทางอาญาอาจจะมีโทษปรับเป็นเงินหรือโทษจำคุกในทางแพ่งอาจจะถูกบังคับให้ชำระหนี้ หรือชดใช้ค่าเสียหาย (www.teeterper.blogspot.com/2017/12/1.html, 2563, ออนไลน์)

กฎหมาย หมายถึง กฎเกณฑ์ คำสั่งหรือข้อบังคับ ที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ ความสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อควบคุมความประพฤติของมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ ซึ่งผู้มีอำนาจสูงสุดหรือรัฐอธิปไตยเป็นผู้บัญญัติขึ้น ผู้ใดฝ่าฝืน มีสภาพบังคับ (www.is.gd/0eE5t0, 2563, ออนไลน์)

กฎหมาย หมายถึง ระบบของกฎและแนวทางปฏิบัติซึ่งบังคับใช้ผ่านสถาบันทางสังคมเพื่อควบคุมพฤติกรรม ในทุกที่ที่เป็นไปได้[1] กฎหมายก่อร่างการเมือง เศรษฐศาสตร์และสังคมในหลายวิถีทาง และใช้เป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในทางสังคม (www.is.gd/GxXke1, 2563, ออนไลน์)

จากความหมายของกฎหมายกล่าวได้ว่ากฎหมายคือกฎเกณฑ์ คำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐหรือประเทศที่ใช้บังคับความประพฤติทั้งหลายของประชาชน หากใครฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะต้องมีความผิดและถูกลงโทษ เพื่อควบคุมความประพฤติของประชาชนในสังคม กฎหมายถือเป็นกฎเกณฑ์ กติกา หรือ มาตรฐานที่ใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติตาม โดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้อื่น ด้วยเหตุที่กฎหมายมีสภาพบังคับ ทำให้ประชาชนทุกคนในสังคมต้องรู้กฎหมาย ผู้ใดจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดจึงจะเกิดความสุขสงบในสังคมได้

กฎหมายคอมพิวเตอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

กฎหมายคอมพิวเตอร์ชื่อเต็มคือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายฉบับแรกที่ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2550 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ทุกคนที่ใช้คอมพิวเตอร์ต้องรู้

โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 (พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร) มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งจะกล่าวในเนื้อหาของหัวข้อต่อไป (www.is.gd/Rmi6hO, 2563, ออนไลน์)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

กฎหมายคอมพิวเตอร์ชื่อเต็มคือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่ได้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน ประกาศเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2560 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงมีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้ กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษปรับหรือจำคุก ฐานส่งข้อมูลก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับ หรือนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ บิดเบือน ลามก ตัดต่อภาพผู้อื่นให้เสียชื่อเสียง อับอาย รวมถึงมาตรการบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2560 (www.is.gd/4s9kPr, 2563, ออนไลน์)

กฎหมายอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันการใช้งานคอมพิวเตอร์มีระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยส่งเสริมการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ สร้างความสะดวกสบายต่อผู้ใช้งานและอินเทอร์เน็ตยังมีบทบาทในชีวิตประจำวันมากซึ่งมาพร้อมกับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมงานต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ซึ่งมีกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตสามารถแบ่งได้ 7 ประเด็นดังนี้ (www.is.gd/6egsfH, 2563, ออนไลน์)

1. กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับผลทางกฎหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยข้อมูลนั้นต้องเป็นข้อมูลที่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างเชื่อถือได้

2. กฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต้องสามารถระบุตัวผู้ลงลายมือชื่อได้ มีผู้ถือใบรับรอง ผู้ใช้ใบรับรอง และบุคคลที่เป็นคนกลางในการออกไปรับรอง

3. กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เป็นการคุ้มครองเพื่อมิให้เกิดการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เสียหายจากการนำความรู้ทางคอมพิวเตอร์ไปใช้ในทางที่ผิด จำแนกเป็น ขโมยข้อมูลมาเปลี่ยนแปลง ทำลายข้อมูล ทำให้คอมพิวเตอร์ของผู้อื่นเสียหาย การเจาะรหัสผ่านเข้าไปในระบบ การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร ขโมยโอนเงิน คัดลอกโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในทางที่ผิด การข่มขู่ผ่านทางคอมพิวเตอร์ สร้างสิ่งรบกวนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

4. กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ต้องมีผู้รับผิดชอบหากเกิดการโอนเงินผิดหรือพบข้อผิดพลาด

5. กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายคุ้มครองการเผยแพร่เอกสารข้อมูลบุคคล

6. กฎหมายลำดับรองของรัฐธรรมนูญ มาตรา 78 เป็นกฎหมายพัฒนาโครงสร้างสารสนเทศอย่างทั่วถึง

7. กฎหมายคุ้มครองสิทธิได้แก่การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า

ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต้องมีกฎหมายอินเทอร์เน็ตกำหนดไว้ในการควบคุมดูแลผลประโยชน์ของผู้ที่นำข้อมูลมานำเสนอผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูล ในการใช้ข้อมูลกฎหมายอินเทอร์เน็ตจึงต้องมีการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิต ทรัพย์สิน ระบบ และสังคม

กฎหมายนั้นมีความหมายอยู่หลายประการ ซึ่งความหมายจะแปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ลักษณะของสังคมที่แตกต่างกัน สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ความต้องการของประชาชนในสังคม นั้น ๆ แต่หลักที่สำคัญและเป็นความหมายของกฎหมายโดยทั่วไปจะมีอยู่ 5 ประการ คือ

1. มาจากรัฐอธิปัตย์
2. เป็นคำสั่ง ข้อห้าม ข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม
3. ใช้ได้ทั่วไป
4. ใช้ได้เสมอไป
5. มีสภาพบังคับ

กฎหมายมีความสำคัญกับมนุษย์ซึ่งมนุษย์เป็นสัตว์สังคมการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ความเจริญของสังคมมนุษย์นั้นยิ่งทำให้สังคมมีความสลับซับซ้อนตามสัญญาตญาณของมนุษย์ ย่อมจะทำในสิ่งที่ชอบ ถ้าหากไม่มีการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์แล้วมนุษย์ก็จะกระทำในสิ่งที่เกินขอบเขตเกินหน้าที่ ยิ่งสังคมเจริญขึ้นเพียงใดความจำเป็นที่จะต้องมีมาตรฐานในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ที่จะต้องถือว่าเป็นมาตรฐานอันเดียวกันนั้นก็ยิ่งมีมากขึ้น

การบังคับใช้เพื่อใช้บังคับแก่ทุกคนในลักษณะของกฎเกณฑ์และข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งจะกำหนดวิถีทางการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันตั้งแต่เกิดจนตาย กฎเกณฑ์และข้อบังคับหรือวิธีการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์มีการพัฒนาและมีวิวัฒนาการต่อไปอย่างไม่หยุดนิ่ง

ดังนั้นปฏิเสธไม่ได้เลยว่ากฎหมายไม่มีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับชีวิตคนเราในปัจจุบันนี้ กฎหมายได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตเรามากตั้งแต่เราเกิดก็ต้องแจ้งเกิด เพื่อขอสูติบัตรเมื่ออายุครบ 15 ปี บริบูรณ์ก็ต้องทำบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งปัจจุบันสามารถขอทำบัตรประชาชนได้ตั้งแต่อายุ

7 ปี หากสมรสกันก็ต้องจดทะเบียนสมรสจึงจะสมบูรณ์และในระหว่างเป็นสามีภรรยาตามกฎหมายก็ยังสามารถเข้ามามีเกี่ยวข้องกับไปถึงวงศาคณาญาติอีกหรือจนตายก็ต้องมีใบตายเรียกว่าใบมรณะบัตร และก็ยังมีการจัดการมรดก ซึ่งกฎหมายก็ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ

นอกจากนี้ในชีวิตประจำวันของคนเรายังมีความเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น การซื้อของการขายของการจับจ่ายตามท้องตลาดต้องมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องการซื้อขายหรือการทำงานเป็นลูกจ้างนายจ้างหรืออาจจะเข้าราชการก็ต้องมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลาและที่เกี่ยวข้องกับชาติบ้านเมืองก็เช่นกัน ประชาชนมีหน้าที่ต่อบ้านเมืองมากมาย เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย หน้าที่ในการเสียภาษีอากร หน้าที่รับราชการทหารสำหรับชาวไทยกฎหมายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องก็มีมากมายหลายฉบับ เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายแรงงาน กฎหมายภาษีอากร กฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา "คนไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว" เป็นหลักที่ว่า บุคคลใดจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้หลุดพ้นจากความผิดตามกฎหมายมิได้ ทั้งนี้ถ้าหากต่างคนต่างอ้างว่าตนไม่รู้กฎหมายที่ทำไปนั้นตนไม่รู้จริง ๆ

เมื่อบุคคลกระทำความผิดก็ควรจะรอดตัวไม่ต้องรับผิดไม่ต้องรับโทษกันก็จะเป็นการปิดหูปิดตาไม่ยอมรับกฎหมาย และถ้าใครรู้กฎหมายก็ต้องมีความผิด รู้มากผิดมากรู้น้อยผิดน้อย จะอ้างเช่นนี้ไม่ได้เพราะถือว่าเป็นหลักเกณฑ์ของสังคมที่ประชาชนจะต้องมีความรู้ เรียนรู้กฎหมาย เพื่อขจัดข้อปัญหาการขัดแย้งความไม่เข้าใจกันด้วยวิธีการที่เรียกว่า กฎเกณฑ์อันเดียวกันนั้นก็คือ กฎหมายนั่นเอง

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นการกระทำความผิดที่ควรศึกษาเพื่อการใช้งานที่ปลอดภัยและต้องตระหนักให้มากในปัจจุบันอันเป็นผลมาจากความไม่รู้จึงทำให้เกิดความผิดโดยไม่รู้ตัวซึ่งมีอยู่มากมายการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะจำแนกตามวัตถุประสงค์หรือระบบที่ถูกกระทำ คือ (<https://is.gd/XxJuHs>, 2563)

1. การกระทำต่อระบบคอมพิวเตอร์ (computer system)
2. การกระทำต่อระบบข้อมูล (information system)
3. การกระทำต่อระบบเครือข่ายซึ่งใช้ในการติดต่อสื่อสาร (computer network)

ทั้งนี้ ความผิดแต่ละฐานที่กำหนดขึ้นดังที่สรุปไว้ข้างต้น มีวัตถุประสงค์ในการให้ความคุ้มครองที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ความผิดฐานเข้าถึงโดยไม่มีอำนาจ หรือโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และการใช้คอมพิวเตอร์ในทางมิชอบ

การกระทำความผิดด้วยการเข้าถึงโดยไม่มีอำนาจ หรือโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และการใช้คอมพิวเตอร์ในทางมิชอบ ถือเป็นกรกระทำที่คุกคาม หรือเป็นภัยต่อความปลอดภัย (security) ของระบบคอมพิวเตอร์และระบบข้อมูล เมื่อระบบไม่มีความปลอดภัยก็จะส่งผลกระทบต่อความครบถ้วน (integrity) การรักษาความลับ (confidential) และเสถียรภาพในการใช้งาน (availability) ของระบบข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์

1.1 การเข้าถึงโดยไม่มีอำนาจ การฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ อาจเกิดได้หลายวิธี เช่น การเจาะระบบ (hacking or cracking) หรือการบุกรุกทางคอมพิวเตอร์ (computer trespass) เพื่อทำลายระบบคอมพิวเตอร์หรือเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล หรือเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่เก็บรักษาไว้เป็นความลับ เช่น รหัสลับ (passwords) หรือความลับทางการค้า (secret Trade) เป็นต้น ทั้งนี้ ยังอาจเป็นที่มาของการกระทำผิดฐานอื่น ๆ ต่อไป เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อฉ้อโกงหรือปลอมแปลงเอกสาร ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเนื่องเป็นมูลค่ามหาศาลได้

1.2 การลักลอบดักข้อมูล กระทำผิดตามมาตรา 8 ฐานความผิดเกี่ยวกับการลักลอบดักข้อมูลโดยฝ่าฝืนกฎหมาย (illegal interception) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวในการติดต่อสื่อสาร (the right of privacy of data communication) ในทำนองเดียวกับการติดต่อสื่อสารรูปแบบเดิมที่ห้ามดักฟังโทรศัพท์ หรือแอบบันทึกเทปลับ เป็นต้น

การลักลอบดักข้อมูลโดยวิธีการทางเทคนิค (technical means) เพื่อลักลอบดักฟังตรวจสอบหรือติดตามเนื้อหาสาระของข่าวสารที่สื่อสารถึงกันระหว่างบุคคล หรือกรณีเป็นการกระทำอันเป็นการล่อลวง หรือจัดหาข้อมูลดังกล่าวให้กับบุคคลอื่น รวมทั้งการแอบบันทึกข้อมูลที่สื่อสารถึงกันด้วย ทั้งนี้วิธีการทางเทคนิคยังหมายถึง อุปกรณ์ที่มีสายเชื่อมต่อกับระบบเครือข่าย และหมายรวมถึงอุปกรณ์ประเภทไร้สาย เช่น การติดต่อผ่านทางโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

1.3 ความผิดฐานรบกวนระบบ ความผิดดังกล่าวนี้ คือ การรบกวนทั้งระบบข้อมูล และระบบคอมพิวเตอร์ (data and system interference) โดยมุ่งลงโทษผู้กระทำความผิดที่จงใจก่อให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ โดยมุ่งคุ้มครองความครบถ้วนของข้อมูล และเสถียรภาพในการใช้งาน หรือการใช้ข้อมูล หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่บันทึกไว้บนสื่อคอมพิวเตอร์ได้เป็นปกติ ตัวอย่างของการกระทำความผิดฐานดังกล่าวนี้ ได้แก่ การป้อนข้อมูลที่มีไวรัสทำลายข้อมูลหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือการป้อนโปรแกรม trojan horse เข้าไปในระบบเพื่อขโมยรหัสผ่านของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ สำหรับเพื่อใช้ลบ เปลี่ยนแปลง แก้ไขข้อมูลหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนข้อมูลและระบบ หรือการป้อนโปรแกรมที่ทำให้ระบบปฏิเสธการทำงาน (daniel of service) ซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก หรือการทำให้ระบบทำงานช้าลง เป็นต้น

1.4 การใช้อุปกรณ์ในทางมิชอบ กระทำผิดตามมาตรา 13 ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรานี้จะแตกต่างจากมาตรา ก่อน ๆ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการผลิต แจกจ่าย จำหน่าย หรือครอบครองอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการกระทำความผิด เช่น อุปกรณ์สำหรับเจาะระบบ (Hacker Tools) รวมถึงรหัสผ่านคอมพิวเตอร์ รหัส การเข้าถึง หรือข้อมูลอื่นในลักษณะคล้ายคลึงกันด้วย

2. การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไม่ว่าจะกระทำความผิดด้วยประการใดก็ตาม ล้วนแล้วแต่นำมาซึ่งผลเสียหายไม่ว่าจะเกิดกับใครก็ตามโดยส่วนใหญ่แล้วการกระทำความผิดอาจเกิดได้หลายวิธีด้วยกัน

2.1 การปลอมแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเท่าเทียมกันและ ขจัดช่องว่างของกฎหมายสำหรับความผิดฐานปลอมแปลงเอกสารในระบบกระดาษ และการปลอมแปลงข้อมูล หรือข้อความที่จัดทำขึ้นในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัย (security) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

2.2 ความผิดฐานฉ้อโกง เพื่อกำหนดฐานความผิด และลงโทษสำหรับการกระทำ โดยเจตนาทุจริต แก้ไข เปลี่ยนแปลง ลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือนำข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้าสู่ หรือรบกวน การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น และโดยการกระทำดังกล่าวทำให้ได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินจากผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม เช่น การสร้างโปรแกรม salami techniques เพื่อปิดเศษเงิน ในบัญชีของบุคคลอื่น มารวมเก็บไว้ในบัญชีของตนเอง หรือโปรแกรม logic bombs เพื่อเฝ้าติดตาม ความเคลื่อนไหวของระบบบัญชีและระบบเงินเดือนและทำการเปลี่ยนแปลงตัวเลขในระดับดังกล่าว เป็นต้น

2.3 ความผิดฐานทำให้สื่อลามกอนาจารแพร่กระจาย เพื่อกำหนดฐานความผิด และลงโทษสำหรับการกระทำด้วยประการใด ๆ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ปรากฏแก่ประชาชน ด้วยการผลิต ส่งผ่าน จัดให้ได้มา หรือทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นสื่อลามกอนาจารโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น ถ้าสื่อลามกอนาจารนั้นเกี่ยวกับบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ไม่ว่าผู้กระทำจะรู้หรือไม่ก็ตาม ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กระทำความผิด

ที่มา: (pixabay, 2563)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ในสังคมยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ที่มนุษย์ทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงโลกโซเชียลฯ ได้ง่าย แต่ก็มีมุมมืดที่ทำให้ผู้ที่ไม่รู้เท่าทัน ตกเป็นเหยื่อการเผยแพร่ข้อมูลและภาพที่เป็นเท็จ ทำให้เกิดความตื่นตระหนก หรือถูกหลอกลวงให้เสียทรัพย์ บางกรณีเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ซึ่งนับวันจะเพิ่มมากขึ้น การปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย เพื่อเอาผิดผู้ที่คิดกระทำความผิดจึงเป็นสิ่งจำเป็น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ได้แก้ไขเพิ่มเติมจากฉบับแรก ที่บังคับใช้มาเมื่อ 10 ปีที่แล้ว โดยมีเนื้อหาเข้มข้นขึ้น มุ่งหวังปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชน ไม่ให้ถูกคุกคามหรือล่วงละเมิด สิ่งที่แตกต่างกันเดิม คือเพิ่มการดูแลความเป็นส่วนตัวให้ประชาชนสามารถปฏิเสธจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นสแปม ซึ่งไม่ต้องการรับได้ง่ายขึ้น โดยออกกฎหมายคุ้มครองการส่งที่ชัดเจนและมีบทลงโทษปรับผู้ส่งสูงสุดถึง 2 แสนบาท แต่ความผิดฐานแพร่ข้อมูลนั้น จะไม่ครอบคลุมถึงคดี

การหมิ่นประมาท แต่เป็นการเอาผิดเฉพาะกับการฉ้อโกง ปลอม หรือเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จเท่านั้น และไม่สามารถใช้กฎหมายฉบับนี้ เพียงฉบับเดียวฟ้องร้องได้ ที่สำคัญการเผยแพร่ภาพตัดต่อ จากเดิมมีความผิดเฉพาะภาพบุคคลที่ยังมีชีวิตเท่านั้น แต่กฎหมายฉบับนี้ ให้ความคุ้มครองไปถึงภาพผู้เสียชีวิตไปแล้วด้วย โดยเจ้าหน้าที่สามารถยึดและทำลายภาพตัดต่อได้ หากการเผยแพร่ภาพผู้เสียชีวิต ทำให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตร เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือได้รับความอับอาย ซึ่งสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีได้ ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติ จะต้องเข้ามารับโทษในประเทศไทยเท่านั้น (<https://is.gd/8HKXA1>, 2563, ออนไลน์)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

“มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550”

“ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของ ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับ และลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 12 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 11 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศ

ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอัน เป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่ง แสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือ ระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึง สองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หก หมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคล อื่นถึงแก่

ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสน บาท”

มาตรา 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 12/1 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

“มาตรา 12/1 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เป็นเหตุให้เกิดอันตราย แก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาทถ้า การกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

“ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสอง หรือวรรคสี่ หรือมาตรา 12/1

ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย ก็เฉพาะ

เมื่อตนได้รู้หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสอง หรือวรรคสี่ หรือมาตรา 12/1 ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นนั้นด้วย

ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสามหรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระหนเดียว”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิดความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรสหรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

มาตรา 11 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 16/1 และมาตรา 16/2 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

“มาตรา 16/1 ในคดีความผิดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 16 ซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(1) ให้ทำลายข้อมูลตามมาตราดังกล่าว

(2) ให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณาหรือเผยแพร่

(3) ให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น

มาตรา 16/2 ผู้ใดรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ในความครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา 16/1 ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 หรือมาตรา 16 แล้วแต่กรณี”

มาตรา 12 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 17/1 ในหมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 “มาตรา 17/1 ความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 11 มาตรา 13 วรรคหนึ่งมาตรา 16/2 มาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 27

ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เริ่มนับอายุความในการฟ้องคดีใหม่นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว”

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 และมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 18 ภายใต้บังคับมาตรา 19 เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคสองให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(2) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา 26 หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน

(4) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

(5) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(6) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(7) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(8) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด

เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในบรรดาความผิดอาญาต่อกฎหมายอื่นซึ่งได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่งในการกระทำความผิดหรือมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น พนักงานสอบสวนอาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้ หรือหากปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานแล้วแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้ผู้ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (1) (2) และ (3) ดำเนินการตามคำร้องขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ หรือภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควร ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ให้บริการก็ได้

มาตรา 19 การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 18 (4) (5) (6) (7) และ (8) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิด เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย ในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา 18 (4) (5) (6) (7) และ (8) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนานั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา 18 (4) (5) (6) (7) และ (8) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 18 (4) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา 18 (8) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดได้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียว หรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดการอายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 20 ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้

(1) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาค 2 ลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(3) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ

ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยอนุโลม

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคสองขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะให้มีกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งสามในเก้าคนต้องมาจากผู้แทนภาคเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน

ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้กรรมการได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

การดำเนินการของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเอง หรือจะสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติสำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งไปก่อนที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์จะยื่นคำร้องตามวรรคสองไปก่อนที่รัฐมนตรีจะมอบหมายก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องรายงานให้รัฐมนตรีทราบโดยเร็ว”

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ขัดข้องหรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่ง หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ที่อาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายชื่อ ลักษณะ หรือรายละเอียดของชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ก็ได้”

มาตรา 16 ให้ยกเลิกความในมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 22 ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา 18 วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา 18 ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นในกรณีตามมาตรา 18 วรรคสอง หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 18 วรรคสอง โดยมิชอบหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 23 พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา 18 วรรคสองผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา 18 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 24 ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา 18 และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 25 ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้หรือที่พนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา 18 วรรคสอง ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอัน

ว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีค้ำมั่นสัญญา ชู้เชิญ หลอกกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น”

มาตรา 17 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 26 ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการ ผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราวก็ได้”

มาตรา 18 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

“ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อาจได้รับค่าตอบแทนพิเศษตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ในการกำหนดให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ความขาดแคลนในการหาผู้มาปฏิบัติหน้าที่หรือมีการสูญเสียผู้ปฏิบัติงานออกจากระบบราชการเป็นจำนวนมากคุณภาพของงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเปรียบเทียบค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมด้วย”

มาตรา 19 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

“มาตรา 31 ค่าใช้จ่ายในเรื่องดังต่อไปนี้ รวมทั้งวิธีการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(1) การสืบสวน การแสวงหาข้อมูล และรวบรวมพยานหลักฐานในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) การดำเนินการตามมาตรา 18 วรรคหนึ่ง (4) (5) (6) (7) และ (8) และมาตรา 20

(3) การดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นแก่การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา 20 บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหก สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบมาตรา 21 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ในมาตรา 2 ของพระราชบัญญัตินี้ ระบุว่า ให้บังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 120 วัน นับแต่วัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้นหมายความว่า จะบังคับใช้ภายใน 24 พฤษภาคม 2560 เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความ ผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกัน และปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิด ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและโดยที่มีการ จัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการ ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้ง การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความ มั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติใน ส่วนที่เกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไข เพิ่มเติมฐานความผิด เดิม รวมทั้งบทกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและหลักเกณฑ์ ในการ ระบุการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตลอดจนกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้อง ตราพระราชบัญญัตินี้

แนวทางปฏิบัติในการใช้คอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่ต้องตระหนัก ตรีกตรองให้รอบคอบก่อนกระทำการใด ๆ อันส่งผลที่จะตามมาไม่ว่าผลนั้นจะดีหรือไม่ เพื่อให้การใช้ ออนไลน์เป็นไปอย่างถูกกฎหมาย ขอสรุปสาระสำคัญตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความ ผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ซึ่งมีประเด็นหลักดังนี้

1. การฝากร้านใน Facebook IG ถือเป็นสแปม ปรับ 200,000 บาท
2. ส่ง SMS มาโฆษณา โดยไม่ได้รับความยินยอม ต้องมีทางเลือกให้ผู้รับสามารถปฏิเสธข้อมูล นั้นได้ ไม่เช่นนั้นถือเป็นสแปม ปรับ 200,000 บาท
3. ส่ง e-Mail ขायของ ถือเป็นสแปม ปรับ 200,000 บาท
4. กด Like ได้ไม่ผิด พ.ร.บ. ยกเว้นการกด Like เรื่องเกี่ยวกับสถาบัน เสี่ยงเข้าข่ายความผิด มาตรา 112 หรือมีความผิดร่วม
5. กด Share ถือเป็นกาเผยแพร่ หากข้อมูลที่ Share นั้นมีผลกระทบต่อผู้อื่น อาจเข้าข่าย ความผิดตาม พ.ร.บ. โดยเฉพาะที่กระทบต่อบุคคลที่ 3

6. พบข้อมูลผิดกฎหมายอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ของเรา แต่ไม่ใช่สิ่งที่เจ้าของคอมพิวเตอร์กระทำเอง สามารถแจ้งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ หากแจ้งแล้วลบข้อมูลออกเจ้าของก็จะเป็นความผิดตามกฎหมาย เช่น ความเห็นในเว็บไซต์ต่าง ๆ รวมไปถึง Facebook ที่ให้แสดงความคิดเห็น หากพบว่าการแสดงความคิดเห็นผิดกฎหมาย เมื่อแจ้งไปที่หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อลบได้ทันที เจ้าของระบบเว็บไซต์จะไม่มีผิด

7. ฉะนั้น Admin ที่เปิดให้มีการแสดงความคิดเห็น เมื่อพบข้อความที่ผิด พ.ร.บ. เมื่อลบออกจากพื้นที่ที่ตนดูแล จะถือเป็นผู้พ้นผิด แต่หากไม่ยอมลบออก จะมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

8. การ Post สิ่งลามกอนาจาร ที่ทำให้เกิดการเผยแพร่สู่ประชาชนได้ จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท

9. การ Post เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน ต้องปิดบังใบหน้า ยกเว้นเมื่อเป็นการเชิดชู ชื่นชมอย่างให้เกียรติ

10. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียชีวิต ต้องไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือถูกดูหมิ่นเกลียดชัง ญาติสามารถฟ้องร้องได้ตามกฎหมาย มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท

11. การ Post คำว่าผู้อื่น มีกฎหมายอาญาอยู่แล้ว ไม่มีข้อมูลจริง หรือถูกตัดต่อ ผู้ถูกกล่าวหาเอาผิดผู้ Post ได้ โทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท

12. ไม่ทำการละเมิดลิขสิทธิ์ผู้ใด ไม่ว่าจะข้อความ เพลง รูปภาพ หรือวิดีโอ

13. ส่งรูปภาพแชร์ของผู้อื่น เช่น สิวสติ อวยพร ไม่ผิด ถ้าไม่เอาภาพไปใช้ในเชิงพาณิชย์หารายได้

ทั้งนี้ได้ยกข้อสังเกตเพียงส่วนหนึ่งของ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ที่มีผลบังคับใช้แล้ว หากจะกระทำการใด ๆ ขอให้ Check Sure ก่อน Share จะได้ไม่เดือดร้อนนะคะ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมของ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ได้ที่นี้ (www.is.gd/I9WNEI/, 2563, ออนไลน์)

กฎหมายคอมพิวเตอร์กับการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

กฎหมายคอมพิวเตอร์กับการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในการรับรู้ในแต่ละวันสามารถค้นหาได้ง่ายและรวดเร็วผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในโลกยุคเทคโนโลยีข่าวสารในปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันผู้รับสื่อจึงควรใช้วิจารณญาณในการรับข้อมูล ตรวจสอบ คัดวิเคราะห์เพราะบางคนก็ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำ

ความผิดโดยการเผยแพร่ข้อมูลที่น่าไปสู่ความเสียหายกับผู้อื่นหรือต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือด้วยความจงใจ

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกมีหลายพันล้านคนทั่วไป การนำเข้าข้อมูลหรือการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่น การสร้างข่าวลือ หลอกลวง หรือเรื่องโกหกเพื่อหวังทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ อันส่งผลให้เกิดความเสียหายกับผู้อื่นหรืออาจจะรวมไปถึงประเทศชาติ ทั้งในด้านสังคม ความมั่นคง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

การปฏิบัติตนต่อการเข้าถึงระบบหรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อความบันเทิง สืบหาข้อมูล ด้านการเรียน การบริหารองค์กร ควรมีแนวทางในการใช้อย่างถูกต้องไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น ไม่ก้าวล่วงทำให้เกิดความเสียหายได้แก่

1. ไม่ตัดภาพ ต่อบทภาพ เพื่อเผยแพร่ต่อของผู้อื่น ทำให้เกิดความเสียหายหรือเสียชื่อเสียง
 2. ก่อนการดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูล โปรแกรมหรือข้อมูลจากเว็บไซต์ ควรศึกษาข้อมูลของเงื่อนไขให้ละเอียด
 3. ไม่ฟอร์เวิร์ดภาพลามกอนาจาร คลิปวิดีโอที่ไม่เหมาะสมเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์
 4. ไม่ขโมยข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่น รั่วรั่วระงับการ อีเมลล์แปลก ๆ อย่าหลงเชื่อ
- เขาง่าย
5. ควรลงโปรแกรมป้องกันไวรัสและสปายแวร์ไว้ในคอมพิวเตอร์
 6. ไม่เจาะระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่น
 7. ไม่ควรจดจำหรือบันทึกรหัสผ่านในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองไว้บริเวณเครื่อง และควรเปลี่ยน รหัสเข้าใช้งาน ทุก ๆ 3-4 เดือน
 8. ไม่แอบดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่น

ดังนั้นถึงแม้ว่าสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นได้ถูกใช้นามมาเป็นสื่อในการเสนอข้อมูลได้อย่างเสรี แต่ขณะเดียวกันก็ต้องใช้วิจารณญาณในการรับข่าวสารและระมัดระวังในการส่งต่อข่าวสารที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

มาตรการรักษาปลอดภัยของคอมพิวเตอร์

องค์กรในปัจจุบันได้หันมาสนใจในเรื่องของความปลอดภัยไม่ว่าจะด้วยทรัพย์สินที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ ความปลอดภัยพิจารณาจากการป้องกันข้อมูล ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์จากผู้บุกรุก ตลอดจนความเสียหายอันเกิดจากการบุกรุก การก่อวินาศกรรม และภัยธรรมชาติ พิจารณาจากความปลอดภัยพิจารณาจากการป้องกันข้อมูล ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์จากผู้บุกรุก ตลอดจนความเสียหายอันเกิดจากการบุกรุก การก่อวินาศกรรม และภัยธรรมชาติ พิจารณาจากวิธีการป้องกัน

ที่ระบบคอมพิวเตอร์สามารถป้องกันได้ การรักษาความปลอดภัยมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น การวัดความปลอดภัยพื้นฐานของระบบรักษาความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ ได้แก่ การจำกัดการใช้งาน การเข้ารหัสข้อความ การป้องกันจากภัยธรรมชาติ และการป้องกันข้อมูลไม่ให้สูญหาย

การจำกัดการใช้งาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการรักษาความปลอดภัยมักจะป้องกันระบบคอมพิวเตอร์จากการบุกรุก โดยผู้ที่ได้รับอนุญาต บางครั้งระบบรักษาความปลอดภัยจะต้องป้องกันตั้งแต่การมีyamหน้าห้องคอมพิวเตอร์ โดยต้องตรวจสอบผู้ที่เข้าออกทุกคน หรือการเข้าใช้งานจะต้องใช้อุปกรณ์อ่านรหัสทางชีวภาพ เช่น เครื่องอ่านลายพิมพ์นิ้วมือ หรือเครื่องอ่านม่านตา ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 การป้องกันการเข้าถึงข้อมูลด้วยม่านตา

ที่มา: (pixabay, 2563)

ความยาวของรหัสผ่านมีผลต่อความยากง่ายในการเดาสุ่มของโปรแกรมแกะรหัสผ่าน โดยโปรแกรมที่มีชื่อว่า dictionary attack จะใช้ซอฟต์แวร์เพื่อใช้สุ่มคำศัพท์ทั้งหมดของพจนานุกรมตามลำดับเพื่อเข้าสู่ระบบ ด้วยเหตุผลนี้ คำศัพท์ ชื่อ และตัวเลขที่เรียงกัน จึงไม่เหมาะที่จะนำมาตั้งเป็นรหัสผ่าน และไม่ควรรหัสผ่านนี้ซ้ำกับบัญชีผู้ใช้อื่นๆ อีกด้วย เพราะหากมีบัญชีใดบัญชีหนึ่งถูกบุกรุกได้บัญชีที่เหลือก็มีโอกาสที่จะถูกบุกรุกได้เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น หากตั้งรหัสผ่านของอีเมล facebook กับ hotmail เหมือนกัน เมื่อบัญชี facebook ถูกบุกรุกเข้าไปได้ บัญชี hotmail ก็อาจถูกบุกรุกเข้าไปได้เช่นกัน

การเข้ารหัสข้อมูล

เมื่อใดก็ตามที่ข้อมูลถูกส่งออกไปสู่ระบบเครือข่ายหรือเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ก็มีความเป็นไปได้ที่จะถูกเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้น โดยผู้ที่ได้รับอนุญาต วิธีแก้ไขคือ การเข้ารหัส การเข้ารหัสหมายถึงกระบวนการเข้ารหัสข้อความที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ใดอ่านข้อมูลนั้นได้ ยกเว้นแต่ผู้ที่มีชิ้นส่วนข้อมูลที่สำคัญ เรียกว่ารหัสกุญแจ การใช้งานการเข้ารหัสทั่วไปได้แก่

1. **การเข้ารหัสอีเมล** ป้องกันการอ่านข้อความในขณะที่ข้อความนั้นถูกส่งผ่านไป อินเทอร์เน็ต โปรแกรมการเข้ารหัสเป็นที่รู้จักกันดีโปรแกรมหนึ่งมีชื่อว่า pretty good privacy

2. **การเข้ารหัสแฟ้มข้อมูล** การเข้ารหัสแฟ้มข้อมูลคือการป้องกันแฟ้มข้อมูลที่มีพฤติกรรมน่าสงสัยก่อนที่มันจะถูกบันทึกลงในฮาร์ดดิสก์ ผู้ใช้สามารถเข้ารหัสแฟ้มข้อมูลที่เพิ่ม หรือใช้โปรแกรมเข้ารหัส ทุกแฟ้มพร้อมกัน

3. **การเข้ารหัสเว็บไซต์** เป็นการรักษาความปลอดภัยของการประมวลผลรายการต่าง ๆ ของเว็บไซต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลทางการเงินเว็บเพจที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับรหัสผ่านหรือข้อมูลสำคัญเช่น เลขที่บัตรเครดิต มักจะเข้ารหัสข้อมูลเหล่านี้ได้

4. **วีฟิเอ็น** เป็นการเข้ารหัสเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่าง เครือข่ายภายในองค์กรเดียวกัน ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเข้ามาใช้งานเครือข่ายขององค์กรได้ จากที่บ้าน การเชื่อมต่อจะสร้างเครือข่ายที่ปลอดภัยเหมือนอยู่ในระบบแลนขององค์กรนั้นโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

5. **การเข้ารหัสไร้สาย** เป็นการจำกัดการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้ที่ได้รับอนุญาตการเข้าถึงเครือข่ายไร้สาย โพรโทคอลสำหรับการเข้ารหัสของเครือข่ายไร้สายที่เป็นที่รู้จักเรียกว่า WEP (wired equivalent privacy) ปัจจุบันถูกแทนที่ด้วย WPA (Wi-Fi protected access) และ WPA2

การป้องกันข้อมูลไม่ให้สูญหายอุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องเปลี่ยนใหม่อยู่เสมอ ข้อมูลบริษัท บางครั้งไม่สามารถจะแทนที่ได้ บริษัทส่วนใหญ่จะพยายามเก็บซอฟต์แวร์และข้อมูลการตรวจสอบ และโปรแกรมเก่า ๆ บางระบบใช้หน่วยความจำสำรองเก็บข้อมูลจำนวนมากเพื่อป้องกันการสูญหาย หากเกิดฮาร์ดดิสก์เสียหายจนไม่สามารถใช้งานได้

การสำรองข้อมูลบ่อย ๆ เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการป้องกันการสูญหายข้อมูลผู้ใช้จะต้องสำรองข้อมูลเก็บไว้ที่อื่นอีกด้วย เพื่อป้องกันขโมย น้ำท่วม หรือภัยอย่างอื่น แม้แต่การขโมยข้อมูลก็ตาม การเข้าถึงหรือการใช้รหัสผ่านพึงจำเป็นเช่นเดียวกันอันเป็นผลมาจากข้อมูลที่จัดเก็บนั้นวิธีการมีความหลากหลายวิธีการจัดเก็บก็เช่นกันอาจทำให้เมื่อบันทึกข้อมูลแล้วนั้นอาจเกิดการทับซ้อนของข้อมูลได้ จึงควรระมัดระวังในการกระทำและป้องกันทุกวิธีทางในการที่จะเสี่ยงต่อการสูญหายของข้อมูลนั่นเอง เมื่อทราบกันดีแล้ว จึงควรสำรองข้อมูลเพื่อสำหรับการสูญหายที่จะเกิดขึ้นจะได้กว่าการปล่อยหรือวางเฉยต่อการกระทำของตน

ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมกับกฎหมาย

เมื่อได้ศึกษากฎหมายทั่วไปกฎหมายเบื้องต้นหรือกฎหมายที่หลากหลาย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางธุรกิจหรือการประกอบธุรกิจ สิ่งสำคัญที่องค์กรต้องยึดถือปฏิบัติคือการยึดถือความถูกต้อง

คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบธุรกิจและต้องควบคู่ไปกับกฎหมายที่องค์กรจะต้องไม่นำมาใช้ในทางที่ผิดเพื่อพัฒนาธุรกิจให้เจริญรุ่งเรือง (จินตนา บุญบงการ, 2561, หน้า 68-70)

จริยธรรมและกฎหมายต่างก็เป็นเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ทั้ง 2 อย่างมีความแตกต่างกันมีบทบาทเสริมซึ่งกันและกัน ทั้งกฎหมายและจริยธรรมจะบอกได้ว่าประชาชนมีความรับผิดชอบที่จะทำสิ่งที่ถูกและหลีกเลี่ยงการกระทำในสิ่งที่ผิด ในด้านจริยธรรมอะไรผิดอะไรถูกเป็นเรื่องของวัฒนธรรมดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ในส่วนของกฎหมายมักมีการระบุที่ชัดเจนว่าอะไรผิดอะไรถูก อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับว่า ถ้าพึ่งกฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมแต่ต้องอาศัยจริยธรรมด้วย มีเหตุผลหลากหลายประการที่เห็นว่ากฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอ ได้แก่

1. ในวงการธุรกิจ กฎหมายไม่ได้ใช้บังคับกับทุกกิจกรรมในทางธุรกิจ เพราะไม่ได้หมายความว่าอะไรก็ตามที่ผิดจริยธรรมต้องผิดกฎหมาย ความสัมพันธ์ในทางส่วนตัวหลายอย่างอาจไม่ถูกต้องตามจริยธรรม แต่ไม่ผิดกฎหมาย

2. การออกกฎหมายมีกระบวนการที่ยาวและซับซ้อน และเมื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้วยังอาจได้รับการทดสอบในศาลว่ากฎหมายนั้นจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด กฎหมายไม่สามารถแก้ไขข้อขัดแย้งทางจริยธรรมได้ และจะใช้ได้ในกรณีที่กฎหมายระบุไว้เท่านั้น หรือเป็นกรณีที่มีความชัดเจน ประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายจะแก้ไขข้อขัดแย้งทางจริยธรรมได้โดยกฎหมายได้เฉพาะประเด็นที่ระบุไว้ในกฎหมายเท่านั้น และเป็นไปไม่ได้ที่จะมีกฎหมายครอบคลุมหมดทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรมหรือศีลธรรม

เมื่อเปรียบเทียบจริยธรรมมีความแตกต่างกับกฎหมายคือ จริยธรรมเป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมในระดับสูงของมนุษย์ แต่เป็นการลงโทษทางสังคม (social sanction) ส่วนกฎหมายนั้นเป็นเครื่องมือที่ควบคุมพฤติกรรมในระดับต่ำของมนุษย์ และมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนอย่างชัดเจน

การควบคุมพฤติกรรมในระดับต่ำของมนุษย์ข้างต้น เป็นการควบคุมพฤติกรรมขั้นต่ำสุดที่สังคมยอมรับได้ ถ้าต่ำกว่านั้นสังคมจะไม่ยอมรับและถือว่าผิดกฎหมาย แต่จริยธรรมหรือศีลธรรมฆ่าคนเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำที่ต้องมีการควบคุมจริยธรรม ไม่ต้องการเพียงไม่ให้มีการฆ่ากันเท่านั้นแต่ต้องการให้มนุษย์มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือกัน

ความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ จริยธรรมจะเน้นการควบคุมพฤติกรรมจากภายในคือการสร้างจิตสำนึกว่าเป็นการกระทำที่ถูกที่ควร ส่วนกฎหมายเป็นการควบคุมจากภายนอก คือเน้นการลงโทษ อย่างไรก็ตามในกรณีจรรยาบรรณ แม้จะเน้นการสร้างจิตสำนึก แต่มีบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตาม

ข้อแตกต่างระหว่างจริยธรรมกับกฎหมาย	
จริยธรรม	กฎหมาย
• 1. เป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมระดับสูงของมนุษย์ • 2. ไม่มีการลงโทษตามกฎหมาย แต่ลงโทษโดยสังคม • 3. เป็นการควบคุมพฤติกรรมจากภายใน • 4. เป็นข้อบังคับจากสังคมที่ไม่มีเป็นลายลักษณ์อักษร • 5. เป็นเรื่องของจิตสำนึกที่กระทำเพราะเห็นว่าถูกต้องและภูมิใจที่ได้ทำ	• 1. เป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมระดับต่ำของมนุษย์ • 2. มีบทลงโทษที่ชัดเจน • 3. เป็นการควบคุมพฤติกรรมจากภายนอก • 4. เป็นข้อบังคับจากรัฐที่เป็นลายลักษณ์อักษร • 5. เป็นบทบัญญัติว่าต้องทำหรือต้องละเว้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ภาพที่ 2.4 ข้อแตกต่างระหว่างจริยธรรมกับกฎหมาย

ที่มา: (ดัดแปลงจาก, จินตนา บุญบงการ, 2555)

การพัฒนาแนวคิดจิตสำนึกทางจริยธรรม จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของจิตสำนึก เป็นเรื่องที่แต่ละกิจการจะเลือกแนวปฏิบัติ ไม่มีกฎหมายใดมากำหนดเป็นกฎหมายตายตัวบางกิจการอาจพัฒนาไปจนถึงจุดที่ทุกคนในกิจการมุ่งเน้นพฤติกรรมที่ดีงามสูงสุด เน้นในการทำความดี ความกตัญญูทั้งต่อบุคคลใกล้ชิดไปจนถึงธรรมชาติที่ทำให้มีดินน้ำลมไฟและชีวิตทุกสรรพสิ่ง อันจะทำให้กิจการมุ่งเน้นการทำดีต่อทุกสิ่งรอบตัวอันจะทำให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวอย่างสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือที่กฎหมายเอาโทษไม่ได้ แต่มีปัญหาเรื่องจริยธรรมและศีลธรรมนั้นมีดังต่อไปนี้คือ (www.is.gd/7CVMv4, 2563, ออนไลน์)

1. ครูบาอาจารย์ซึ่งนอกจากเป็นผู้สอนวิชาความรู้แล้ว ต้องเป็นตัวอย่างของผู้ซึ่งผดุงไว้ซึ่งศีลธรรมและจริยธรรม มีสิทธิตามกฎหมายที่จะลงโทษเพื่อเปิดดำเนินธุรกิจอาบอบนวด โดยตั้งบริษัทจำกัดซึ่งถูกต้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คำถามก็คือ ครูบาอาจารย์เหล่านั้นทำสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ในแง่ศีลธรรมส่วนตัว (morality) และจริยธรรมแห่งวิชาชีพ (professional ethic)

2. นายแพทย์ซึ่งตรวจช่องคลอดของคนไข้เมื่อคนไข้ขึ้นขาหยั่ง แต่แสดงสีหน้าบ่งบอกไปในทางความรู้สึกทางเพศซึ่งไม่ใช่สีหน้าของผู้มีอาชีพแพทย์ ซึ่งไม่ผิดกฎหมาย คำถามก็คือ แพทย์ผู้นั้นสมควรที่จะรักษาคนไข้ต่อไปหรือไม่ และสมควรที่จะได้รับความไว้วางใจจากคนไข้ต่อไปหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำผิดกฎหมายอะไร

3. นักธุรกิจที่ฉกฉวยประโยชน์ในขณะที่สินค้าขาดแคลน ขายสินค้าในราคาที่สูงกว่าปกติ เนื่องจากสินค้าดังกล่าวมิได้มีการควบคุมตามกฎหมาย เป็นการฉกฉวยหาประโยชน์ค้ากำไรเกินควร (profiteering) แทนที่จะเป็นการทำกำไร (profit making) ตามปกติ แม้จะไม่ผิดกฎหมายแต่นักธุรกิจผู้นั้นจะตอบได้หรือไม่ว่าเขาคือคนที่เอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมชาติ หรือเป็นพลเมืองดีของโลก

จากตัวอย่างทั้ง 3 ข้อ จะปรากฏข้อคำถามไปในทางเดียวกันคืออาชีพที่ตนประกอบอยู่เพื่อดำรงชีวิตแต่กลับกระทำสิ่งผิดคุณธรรมจริยธรรมเช่นนี้แล้วการมองให้ถ่องแท้ความมองที่การกระทำของแต่ละบุคคลเป็นรายกรณี อาจไม่รวมผลการกระทำทั้งหมด อาจยกเว้นได้เป็นรายบุคคลนั่นเอง

บทสรุป

ในยุคสมัยที่ทุกอย่างต้องอาศัยคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การทำงาน การแพทย์ การสื่อสาร การเดินทาง เป็นต้น เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวันทุกคนรู้จักวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ แต่น้อยคนที่จะรู้จักกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสามารถเห็นตัวอย่างการกระทำผิดได้ตามข่าวสารทั่วไป จะเห็นได้ว่าเนื่องจากคนในสังคมไม่มีความรู้ในเรื่องของกฎหมายและเทคโนโลยี จึงทำให้มีผู้กระทำความผิดเป็นจำนวนมากทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจก็ตาม

ดังนั้นการศึกษาในเรื่องของกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายลิขสิทธิ์ มาตรการป้องกันอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้ผู้ใช้สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย ไม่เหมาะสม ไม่นำคอมพิวเตอร์ไปทำร้าย ก่อความ ลักลอบ ขโมยข้อมูล ละเมิดลิขสิทธิ์และสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น หากทุกคนในสังคมสามารถทำได้ กฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องับคอมพิวเตอร์ ก็ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปแต่ตราบใดที่บุคคลในสังคมยังไม่ใส่ใจในการใช้คอมพิวเตอร์กฎหมายและข้อบังคับก็จะมีประโยชน์อย่างยิ่งในการทำให้สังคมสงบสุข กฎหมายคือบรรดาค่าสั่งหรือข้อบังคับของรัฐหรือประเทศที่ใช้บังคับความประพฤติทั้งหลายของบุคคลอันเกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ ระวังกัน ถ้าใครฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะต้องมีความผิดและถูกลงโทษในทางอาญาอาจจะมีโทษปรับเป็นเงินหรือโทษจำคุกในทางแพ่ง อาจจะถูกบังคับให้ชำระหนี้ หรือชดใช้ค่าเสียหาย

กฎหมายคอมพิวเตอร์ชื่อเต็มคือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่ได้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน ประกาศเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2560 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงมีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้ กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษปรับหรือจำคุก ฐานส่งข้อมูลก่อให้เกิดความเดือดร้อน

รำคาญแก่ผู้รับ หรือนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ บิดเบือน ลามก ตัดต่อภาพผู้อื่นให้เสียชื่อเสียง อับอาย

นอกจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แล้วนั้น ก็ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย ทั้งนี้ผู้ใช้ควรรู้จักป้องกันข้อมูลต่าง ๆ ของตนเองเพื่อไม่ให้ผู้อื่นประโยชน์ต่อบุคคลที่คิดร้ายได้ เช่น เปลี่ยนรหัสผ่านบ่อย ๆ การใช้เครื่องสแกนม่านตาหรือลายนิ้วมือตามบริษัทต่าง ๆ เป็นต้น

การกระทำใด ๆ ที่ยึดถือปฏิบัติในทางกฎหมายควบคุมไปกับจริยธรรมและดำรงชีวิตไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ย่อมแสดงว่าคุณคนนั้นมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม จึงทำให้สังคมนั้นน่าอยู่นั่นเอง

คำถามทวนบท

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. กฎหมายอินเทอร์เน็ตคืออะไร จงอธิบาย
2. ทำไมจึงต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมการใช้คอมพิวเตอร์ จงอธิบายตามความเข้าใจ
3. ความผิดฐานเข้าถึงโดยไม่มีอำนาจ หรือโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และการใช้คอมพิวเตอร์

ในทางมิชอบ ได้แก่มาตราใดบ้างจงอธิบายมา 2 มาตรา

4. การปลอมแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร จงชี้แจงมา 4 ข้อ
5. จงบอกข้อควรระวังในการใช้งานระบบหรือระบบคอมพิวเตอร์มา 4 ข้อ มาพอสังเขป
6. นักศึกษาเคยกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.

2550 บ้างหรือไม่ จงอธิบายมาพอสังเขป

7. กฎหมายคอมพิวเตอร์กับการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง
8. สรุปโทษของการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตราใดร้ายแรงที่สุด
9. การเข้ารหัสข้อมูล ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง
10. ให้อีกตัวอย่างข่าวที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาคนละ

1 ข่าว พร้อมอธิบายที่มาของข่าวอย่างละเอียด

บรรณานุกรม

- จินตนา บุญบงการ. (2561). **การจัดการจริยธรรมทางธุรกิจ**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
erp.mju.ac.th/ (2563). **พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2)**
พ.ศ. 2560. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2563. จาก <https://is.gd/8HKXA1>
- ictlawcenter.etda.or.th. (2563). **กฎหมายคอมพิวเตอร์**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563. จาก
www.is.gd/4s9kPr
- teeterper.blogspot.com. (2563). **กฎหมาย**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563. จาก
www.teeterper.blogspot.com/2017/12/1.html.
- th.wikibooks.org. (2563). **กฎหมาย**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563. จาก www.is.gd/0eE5t0
- th.wikibooks.org. (2563). **การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563.
จาก <https://is.gd/XxJuHs>
- th.wikipedia.org. (2563). **กฎหมาย**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563. จาก www.is.gd/GxXke1
- sites.google.com. (2563). **กฎหมายอินเทอร์เน็ต**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563. จาก
www.is.gd/6egsfH